
KREMLİN VE GRU'DA GÖREV DEĞİŞİKLİKLERİ-5 OCAK 2012

Halit GÜLŞEN

12.04.2009

Rusyada Aralık ayında yapılan Duma seçimleri sonrasında Başbakan Vladimir Putin, birçok bürokratik kademede değişikliğe gidileceğini açıklamıştı. Putinin bu açıklaması, Kremlin ve GRU (Askerî İstihbarat Başkanlığı) kadrolarında yapılmaya başlanan değişikliklerle pratiğe geçmeye başladı.

Bu süreçte ilk olarak Kremlin İdari Başkanı Sergey Narişkin Duma Başkanlığı görevine geçerken, eski Savunma Bakanı Sergey İvanov Kremlinin yeni idari başkanı oldu. Bu değişiklik Rusyada büyük şaşkınlık yaratmadı. Çünkü İvanov, Putinin yakın çevresinden daha önce de birlikte çalıştığı bir isimdi ve bu açıdan değişiklik olağanüstü değildi. Ancak ardından Kremlinde İdari İşler Yardımcısı olarak görev yapan, rejimin ideoloğu, gri kardinal olarak adlandırılan, 1999 yılından beri Kremlinde görev alan, Putinin takımının en önemli isimlerinin başında gelen Vladislav Surkovun görevden alınarak Başbakan Yardımcılığı görevine getirilmesi farklı yorumlar yapılmasına neden oldu. Bazı yazarlar bu durumu bir devrin sonu olarak nitelendirirken bazıları Surkovun Başbakan Yardımcısı olarak yine sistemin içinde bulunacağını, bu yüzden görev tanımlamasında bir düşüş yaşanmadığı görüşünü savundu. Surkov ise bu görev değişikliğini Denge çocuklarını yer, bir yerde çok uzun süre kalmazsınız ifadeleriyle değerlendirdi.

Surkov, görevden alınmadan önce İzvestiya gazetesine Rusyada Duma seçimlerinin adil olmadığını savunan gruplar tarafından yapılan protesto gösterilerini değerlendirirken, otoritenin protestoculara yardımsever bir şekilde yaklaşması gerektiğini belirtmişti. Surkovun bu açıklamaları bazı kesimler tarafından görevden alınacağını işaretleri olarak algılanmıştı. Ve bu yönde yorumda bulunanlar haklı çıktı.

Eski Finans Bakanı Aleksey Kudrin, bu görev değişikliğini siyasi sistemin yenilenmesi için ciddi bir bedel olarak yorumladı. Siyasi analist Dmitri Oreşkin ise, görevden alınan Surkovdan ziyade, onun yerine atanan Vyaçeslav Volodine vurgu yaparak şu noktalara değindi:

Surkov hilelerden yararlanmayı, oyalama yöntemini, entrikalar çevirmeyi yöntem olarak kullanıyordu. Yerine gelen Volodin ise, bu tür yollara başvuran bir yapıya sahip değil. Volodin, kendisi ve ulaşmak istediği hedef arasındaki her şeyi doğrudan ezip geçecek bir karakter. Yani çok daha sert, karşı çıkan herkesi doğrudan ekarte etme yolunu seçen bir figür

Konu ile ilgili bir başka yorum ise, daha önce Kremlinde görev almış olan Stanislav Belkovskiden geldi. Belkovski Volodinin, Putinin vücudundan Surkovu ayırmayı başardığını ve Putinin geline nokta Volodine Surkovdan daha fazla güvendiğini belirtti. Son protesto olayları ve bu olayların ardının kesilmemesinin Putin nezdinde Surkovun biraz geri plana itilmesine neden olduğunu düşünen Belkovski, ayrıca Surkovun kendi gücünü kullanarak etrafında bir etki grubu oluşturmaya

çalıştığını, 10 yıldır Kremlinde bulunduğu ve iç politikada söz sahibi olduğu için efsane haline geldiğini, bu durumun kırılması gerektiğini belirtti.

Komünist Partiden İvan Melnikov da, Volodinin Kremline gelmesinin bundan sonra uygulanacak politikaların daha sert olacağı anlamına geldiğini ifade ediyor.

Rusyadaki görev değişiklikleri sadece Kremlinle sınırlı değil. 2011 yılının son haftasında Rusya Askerî İstihbarat Başkanlığına (GRU) 2009 yılında beri teşkilatın başında bulunan ve ordu reformunda büyük değişikliklere imza atan Aleksandr Şlyahurov 'un yerine Tümgeneral İgor Sergun atandı.**[1]** Sergun'un bu göreve getirilmesi de farklı yorumları beraberinde getirdi. Bunun en önemli nedeni GRU'nun başına gelmiş en düşük rütbeli general olmasıydı.

Konu ile ilgili İzvestiyada çıkan yorum-habere göre, orduda bir gençleşme hareketine ihtiyaç olmamasına rağmen Sergun gibi tek yıldızlı bir generalin GRU'nun başına getirilmiş olması, daha alt rütbedeki subayların ve generallerin Savunma Bakanlığı ve Genelkurmayda üst düzey görevlere gelmelerinin önünü açacak, bu atamayla da böyle bir akım başlayabilecek.

New York Üniversitesi Küresel İlişkiler bölümünden Profesör Mark Galeottinin 26 Aralıkta kaleme aldığı yazısında GRU ile ilgili ifadeleri dikkat çekici:

GRU, yabancı askerî teknolojinin çalınma görevinde vasat, 2008deki Gürcistan savaşında az rol oynadı, Orta Asya bölgesinde öncelikli sorumluluğu olmasına rağmen, 2008de Kırgızistan ve bir ay önce Kazakistanda başlayan ve hala devam eden olayları önceden tahmin edemedi. Bu yüzden de GRUdaki bazı kişiler cezalandırılmaya başlandı

Bu noktada verilmesi yararlı olacak son bilgi ise, görevden alınan eski GRU Başkanı Aleksandr Şlyahurov'un, büyük ihtimalle, Buvala füze sistemleri ile ileride üretilecek olan diğer yeni füze sistemlerinin geliştiricisi olan Moskova Termal Teknoloji Enstitüsünde yönetim kurulu başkanlığı görevine getirilecek olması.

Kremlinde ve GRUda Putin'in seçim sonrası yaptığı açıklamalar doğrultusunda görev değişiklikleri başladı. Bu değişikliklerde dikkat çeken nokta üst düzey görevlere yeni atamalar yapılırken, görevden alınan kişilerin tamamen sistem dışına itilmiyor olması. Ayrıca şunu da belirtmek gerekir ki, bu değişiklikler sadece bir başlangıç. Putin başkanlık koltuğuna oturuncaya kadar ve sonrasında da görev değişikliklerinin adım adım devam etmesini bekleyebiliriz.

[1] Aleksandr Şlyahurov'un selefi Valentin Karabelnikov, Kremlin'in askerî reform politikalarına muhalefet ettiği için görevden alınmıştı. Şlyahurov bu göreve 2009 yılında Medvedev tarafından getirilmişti. Göreve geldikten sonra Savunma Bakanı Anatoli Sergyukov ile yakın işbirliği içinde oldu, askerî personel sayısının azaltılması ve komuta sisteminin yeniden düzenlenmesi gibi önemli konularda birlikte çalıştılar.